

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 28.07.2025

Av. İnan Akgün Alp

Kars Milletvekili

Türkiye'nin pek çok bölgesinde, özellikle hayvancılıkla geçinen illerimizde yaygınlaşan şap hastalığı nedeniyle büyük çaplı hayvan ölümleri yaşanmakta; et, süt ve canlı hayvan piyasaları çökme noktasına gelmektedir. Bu krizden en ağır etkilenen illerin başında Kars gelmektedir. Sahadan gelen bilgiler, hayvan ölümlerinin dramatik boyutlara ulaştığını ve aşılama sonrası dahi hastalığın yayıldığını ortaya koymaktadır.

Kamuoyuna yansıyan iddialar, şap aşısı yapılan bazı hayvanların çok kısa süre içerisinde hastalanarak ölmesi nedeniyle, aşının etkililiği ve güvenilirliği konusunda ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Hastalığın bizzat aşı yoluyla yayılmış olabileceği iddiası, bilimsel olarak araştırılması gereken bir durumdur.

Bölgede yaşayan çiftçiler, hem ekonomik hem sosyal olarak büyük bir mağduriyet yaşamaktadır. Bu süreçte çiftçilerin zararlarının karşılanmasına, yeni hayvan teminine, yem desteğine ve borçlarının ertelenmesine dair somut bir adım atılmamıştır.

Bu bağlamda;

- 1- 2025 yılı içerisinde ülke genelinde şap hastalığı nedeniyle telef olan hayvan sayısı kaçtır? Bu hayvan ölümlerinin bölgelere göre dağılımı nedir?
- 2- Telef olan hayvanlar nedeniyle ortaya çıkan toplam ekonomik zarar miktarı ne kadardır?
- 3- Kars ilinde şap hastalığı nedeniyle hayatını kaybeden hayvan sayısı kaçtır? Kars özelinde tazminat veya destek ödemesi yapılmış mıdır?
- 4- Zarar gören çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla bir tazminat programı uygulanmakta mıdır? Eğer uygulanmıyorsa, böyle bir planlama yapılacak mıdır?
- 5- Şap hastalığına karşı kullanılan aşılarda içeriği, menşei ve uygulama süreci nedir? Bu aşılarda etkililiği ve güvenliği hakkında Bakanlığınızın elinde bulunan bilimsel analiz veya veri var mıdır?
- 6- Aşı sonrası kısa sürede hastalanan ve ölen hayvanlara ilişkin Bakanlığınıza ulaşan resmi kayıt sayısı kaçtır? Bu ölümlerle ilgili olarak adli veya idari bir inceleme başlatılmış mıdır?
- 7- Kullanılan şap aşılarının yeterli koruma sağlayamamasının gerekçesi nedir?

- 8- Mevcut ilaç ve aşılar neden hastalığa çare olamamaktadır? Alternatif tedavi veya önleme yöntemleri üzerine bir çalışma yürütülmekte midir?
- 9- Şap hastalığının, aşılama yapıldıktan sonra dahi yayılmasının sebepleri nelerdir?
- 10- Aşıların tarafsız ve bağımsız bilim insanları veya kurumlarca incelenmesi için bir süreç başlatılmış mıdır? Bu doğrultuda kamuoyuyla paylaşılacak bilimsel bir rapor hazırlanacak mıdır?
- 11- Şap hastalığı nedeniyle gebe hayvanlarda düşük oranlarında bir artış yaşanmış mıdır?
- 12- Önümüzdeki yıl ortaya çıkabilecek kaba yem ve besin materyali açığını önlemek amacıyla Kars, Ardahan ve Iğdır illerinde yem desteği programı uygulanacak mıdır?
- 13- Süt üretiminde yaşanan düşüş göz önünde bulundurularak, üreticilere litre başına 5 TL destek primi verilmesine yönelik bir planlama yapılmakta mıdır?
- 14- Hayvan varlığını yeniden toparlayabilmeleri amacıyla çiftçilere faizsiz ve uzun vadeli kredi verilmesi yönünde bir çalışma başlatılmış mıdır?
- 15- Bu yıl hayvansal üretimden kaynaklanan gelir kayıpları nedeniyle borçlarını ödeyemeyen çiftçilerin kredi borçlarının üç yıl boyunca faizsiz olarak ertelenmesi yönünde Bakanlığınızın tutumu nedir?
- 16- Şap hastalığına karşı ücretsiz ilaç ve desteklerin dağıtımı ne zaman ve hangi illerde başlayacaktır?